

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei	
Pe jumătate de an	80 „			
Pe un pătrar de an	40 „			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		260 Lei.		

Procesul bisericesc și juridic al Mântuitorului Nostru Iisus Christos.

De: Prof. C. Rudnean.

Suferințele îndurate de Mântuitorul Nostru, ne arată nouă *calea Adevărului* și a *supremei Iubiri* — fără de care noi suntem „aramă sunătoare sau un chimval zângănitor“ (I. Corinteni 13, 1).

Patimile și suferințele Lui întrec orice închipuire omenească, — sf. evangheliști — cronicarii sfinți ai Mântuitorului au notat în mod atât de obiectiv toate evenimentete petrecute în acest proces bisericesc și juridic al Mântuitorului, încât faptele însemnate de Ei sunt atâtea clipe de durere și de înălțare sufletească, încât nici o inimă umană nu poate să nu condamne acest proces monstruos al *lumii jidovești și lumii romane*.

Iată ce ne spun sf. evangheliști mai departe: „Pe când mâncau ei, Iisus a luat o pâine; și după ce a binecuvântat-o a frânt-o, și-a dat-o ucenicilor zicând: „*Luați mâncați acesta este trupul Meu*“ (Matei 26, 26).

„Pilat a vrut să facă pe placul poporului, și le-a slobozit pe Barabba, iar pe Iisus, după ce a pus să-L bată cu nuiiele, L-a dat să fie răstignit“ (Marcu 15, 15).

„Le-a slobozit pe cel ce fusese aruncat în temniță pentru răscoală și omor, și pe care-l cereau ei; iar pe Iisus L-a dat în mâinile lor, ca să-și facă voia cu El“ (Luca 23, 25).

„Atunci Pilat a luat pe Iisus, și a pus să-L bată“ (Ioan 19, 1).

Scriitorii vechi ca Cicero¹⁾ și Filon²⁾ ne-au zugrăvit în scrierile lor torturile ce trebuiau să îndure condamnații la moarte; după mai multe scrieri însemnate s'au putut reconstitui

și multe din paginile scriitorilor bisericești, cari s'au ocupat în mod amănunțit de acest proces al Mântuitorului.

La Romani *flagelarea* era aplicată ca o pedeapsă izolată, era preludiul crucificării*). Pilat ca să escite sufletul poporului a lăsat să fie bătut: „Eu deci după ce voi pune să-l bată, îi voi da drumul“ Luca 23, 16) *παιδεύοις* (Vulg., emendatum). Flagelarea să făcea în felul următor: Acela care era condamnat, a fost dezbrăcat de haine, după ce îl lega de stâlp îi lega mâinile, începeau loviturile puternice în partea superioară a corpului, carnea se desfăcea în petece și sângele începea să țâșnească din vine, oasele i le zdrobeau cu niște bastoane de fier sau plumb. La jidovi numărul bătăilor era limitat de legislația jidovească, nu era însă așa la Romani, unde se lăsa la aprecierea ferocității lictorilor. Mulți dintre cei flagelați mureau de dureri, fața lor se desfigura și nu mai erau capabili să facă un pas, erau adevărate cadavre. Mai multe legi, dintre cari legea *Porcia*³⁾ și *Sempronia* interzicea ca cetățenii romani să fie flagelați.

Flagelarea era rezervată sclavilor, dar nu erau scăpați nici locuitorii cucerii de romani din diferite provincii romane — de aceea a trebuit Mântuitorul Iisus Christos să îndure atâtea suferințe, ca or care criminal, așa cum a fost prezis: „Căci va fi dat în mâna Neamurilor; îl vor batjocori, îl vor ocări, îl vor scuipa“ (Luca 18, 32). „Și-L vor da în mâinile Neamurilor, ca să-L batjocorească, să-L bată și să-L răstignească; dar a treia zi va învia“ (Matei 20, 19). „Iată“ a zis El, „ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în mâinile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. Ei îl vor osândi la moarte, și-L vor da în mâinile Ne-

1) In Verrem, V.

2) Pro Flacco, X.

*) Scilicet preludiul crucificării lui Iisus, întărâtarea poporului. Romani n'au aplicat niciodată pedeapsa crucificării N. R.

3) Ele datează din anii 195 î. H. și 123 î. H.

murilor, care își vor bate joc de El, îl vor scuipa și-L vor omori; dar după trei zile, va învia" (Marcu 10, 33-34). Astfel a trebuit să îndure toate umilirile, maltratările, grosolăniile jidovilor și insultele romanilor, după ce a fost condamnat la moarte Mântuitorul. Momentul atât de dureros și emoționant al încoronării cu cunună de spini, pe care ni l-au păstrat sf. ev. Matei și Marcu, iar ev. Ioan se mulțumește să ni-l amintească numai în câteva cuvinte: „Și scuipau asupra Lui și luau trestia și-L băteau în cap" (Matei 27, 30). „Și-L loveau în cap cu o trestie, îl scuipau, îngenunchiau și i se închinau" (Marcu 15, 19). „Apoi, s'au apropiat de El, și ziceau: „Bucură-Te, Împăratul Iudeilor!" Și-i dedeau palme" (Ioan 19, 3).

Mântuitorul a afirmat că El e Rege, de aceea soldații romani în mod ironic i-au dat onorurile regale.

„Și L-au dezbrăcat de hainele Lui și i-au pus o hlamidă roșie (Matei 27, 28).

„Și impletind o cunună de spini i-au pus-o pe cap și în mâna Lui cea dreaptă trestie, apoi îngenunchind înaintea Lui râdeau de El zicând: „Bucură-Te Împăratul Iudeilor" (Matei 27, 29). Trestia figura ca un sceptru al unui comandant, iar îngenunchierea nu era decât omagiul plin de batjocură ce-l făceau Mântuitorului, cuvintele „Bucură-Te Împăratul Iudeilor" erau o imitație a cuvintelor celebre „*Ave Caesar, victor imperator*".

„Și scuipând asupra Lui, luau trestia și-L băteau peste cap" (Matei 27, 30).

Prin astfel de fapte voiau să înlocuiască vechiul obicei al sărutului pe care-l aveau orientalii. Și Iisus Christos a suferit toate blasfemiile și sălbătăciile poporului — rugându-se Tatălui ceresc...

Pilat a eșit iară afară și a zis Jidovilor: „Iată că Vi-L aduc afară, ca să știți că nu găsec nici o vină în EL". Iisus a eșit deci afară, purtând cunună de spini și veșmântul de profră. Iar Pilat rostește către ei: „Iată omul!" (Ioan 19, 4-5).

Mântuitorul a apărut acoperit cu o haină roșie încoronat cu coroană de spini, cu fața sângerândă și lovit de bătăile ce i-au fost aplicate... iar guvernatorul îl prezenta mulțimii „*Iată omul!*" Iar, când L-au văzut mai marii preoților și slugile Lor; au strigat și au zis: „Răstignește-L! Răstignește-L! Zis'a lor Pilat: Luați-L Voi și-L răstigniți; căci eu unul nici o vină nu-i găsec" (Matei 19, 6). Legea mozaică prevedea moartea contra blasfemiilor și Mântuitorul trecea drept un inamic în fața

Jidovilor, cari îl considerau ca pe un criminal, care s'a făcut vinovat de „lèse-majesté" contra Divinității, numindu-se Fiul lui Dumnezeu.

Mai marii poporului jidovesc au înțeles că Pilat nu le acordă decât un drept prea iluzoriu, de aceea au început din nou să ceară o sancțiune pozitivă, aducându-i acuze de alt ordin.

Pilat impresionat de atitudinea nobilă și demnă a lui Iisus, a început din nou să-L întrebe: „Deci când a auzit Pilat acest cuvânt mai vârtos s'a temut; Și întrând iarăș în pretoriu a întrebat pe Iisus: De unde ești Tu? Ci Iisus nu i-a dat nici un răspuns. Pilat atunci l-a zis: Cu mine nu vorbești? Nu știi că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobozesc? Iisus a răspuns: „N'ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ți-ar fi fost dat Ție de sus; pentru aceea, cel ce M'a dat în mâna ta mai mare păcat are" (Ioan 19, 8-11). Pilat prin cuvintele „De unde ești Tu" intrabă „din ce patrie ești?" Pilat aștepta să i se confirme originea lui Iisus, să afle adevărata Lui natură. Dar Iisus nu-i dă nici un răspuns. Pilat nemulțumit, își ridică tonul și sever să adresează la Iisus — Iisus îi răspunde cu un calm deosebit. Pilat vorbea despre puterea sa, iar Mântuitorul îi arată dependența și responsabilitatea sa. Pilat își schimbă rolul de președinte și devine un acuzator, dar auzind cuvintele Mântuitorului, el a început să se schimbe. De aici Pilat căuta (un chip) să-l libereze; dar Iudeii strigau și ziceau: Dacă îi dai drumul acestuia, **nu ești prieten al Cezarului. Ori-**

cine care se face pe sine împărat, stă împotriva Cezarului. Când a auzit Pilat aceste vorbe a scos pe Iisus afară și a șezut în scaunul de judecată, la locul pardosit cu lespezi care se zice: **Litostraton**, iar evrește:

Gabbata. Și era ziua pregătirii Paștelor (Vineri), iar ceasul către amiază. Și a zis Pilat Iudeilor: Iată împăratul Vostru. Dar ei au izbucnit: Ia-l! Ia-l! Răstignește-l! Pilat i-a întrebat! Răstignivoiu pe împăratul Vostru! Mai marii preoților au răspuns: *Nu avem împărat fără numai pe Cezarul*. Atunci l-a dat lor, spre răstignire. Deci l-au luat pe Iisus și l-au dus" (Ioan 19, 12-16).

Din aceste cuvinte ale sf. ev. Ioan, vedem clar, că Pilat pentruca să nu-și strice prietenia, să nu piardă autoritatea împăratului Tiberiu, punându-L în libertate pe Mântuitorul Iisus Christos — *l-a dat lor spre răstignire*". Iată și rolul lui Pilat, care-și temea domnia și care din judecător drept a devenit un instrument în mâinile poporului jidovesc.

Azi, lumea creștină trăește din plin acest proces al Mântuitorului Nostru — dacă se ridică

atâtea glasuri din lumea *juridică* și atâtea *intelectuali* se ocupă de acest mare proces al lumii creștine — e în primul rând *Dreptatea și Adevărul*, care au fost întunecate de cele două lumi: *lumea jidovească* și *cea romană*.

Mântuitorul Iisus Christos strălucește în ceriu și ne trimite binefacerile Sale divine nouă celor cari credem că Fiul lui Dumnezeu — a fost *Suprema Lumină și Înțelepciune* — fără de *Învățăturile Lui, noi trăim în păcat*.

Justiția romană, cu toată precizia și cu toate legile ei, a călcat *Adevărul*, căci procuratorul roman era prea mult „om al *Caesarului*“ și inima lui prea slabă față de minciunile, materialismul și micimea sufletească a poporului jidovesc.

Toți bunii creștini în clipele lor de veghe, de înălțare sufletească nu fac altceva decât să condamne procesul dublu ce l-a suferit Mântuitorul Nostru Iisus Christos — iar aceia cari trăesc departe de învățăturile Lui, nu fac altceva decât să-l redeschidă, contribuind fiecare în parte prin nelegiuirile lui la aceeași sentință de moarte pe care au cerut-o Jidovii și Pilat a confirmat-o!

Sufletele însetate de dreptate, dornice de cuvânt sfânt, aleargă la Mântuitorul Lumii, rugându-se fierbinte: Iisuse Christoase, Mântuitorule, scapă-ne de duhul întunerecului; înviează sufletele noastre stăpânite de patimi și povățuește-ne pe calea mântuirii...

Sublima filosofie morală a creștinismului încălzește inimile atâtor suferinzi. dă noui energii celor nevoiași...

Creștinii nu vor uita niciodată procesul bisericesc și juridic al Mântuitorului Nostru Iisus Christos — și azi întreaga *umanitate*, recunoaște materialismul poporului jidovesc și slăbiciunile procuratorului roman. A vorbi altfel înseamnă a falsifica sf. evanghelii și a ascunde adevărul istoric!

....Ce e omul..... de astăzi?

Deșert e totul ce e omenesc, deșert devine și aceea ce ajunge în contact cu omul. Ce mâna lui atinge, nu mai poartă „roaua“ naturală, aceea deodată denaturează, aceea decade. Ce gura lui grăește, rareori redă aceea ce gândeste, ceea ce simte. Îți spune cuvinte dulci, să nu observi imediat amarul ce ți-l învăluie în ele să nu observi, că te înșeală. Te laudă, ca să nu-i observi viclenia. Dulce te întreabă dacă nu cumva te poate servi, atunci, când vrea să-ți

pună piedici, când vrea să nu observi cursa în care te mână. Te laudă până la înălțimi amețitoare, atunci, când vrea ca pe umerii tăi să se ridice deasupra ta, că ajungând acolo, drept recunoștință, să-ți tragă o lovitură ca tu s'ameți, ca tu să nu-i observi viclenia lui....

Îți întinde mâna îmbrăcată în mănuși catifelate, moi (astăzi și le desbrată) și ți-o strânge pe a ta „prietenește“, ca să nu-i observi acele otrăvite, cari după o „operație bine reușită“, îți dau a cunoaște, c'ai fost rănit periculos, își îmbracă haina cea mai frumoasă ce are atunci, când vrea să te pungăsească, când merge să fure, nu cumva să prinzi neîncredere față de el

Te invită la masa lui, când are lipsă de tine, când voește a te avea de martor dovedind cât de avut era el, iar lumea invidioasă nu-l lasă a se bucura de bunurile sale: (câștigate pe cale necinstită), căci nefericitul n'avea după ce să bea un pahar de apă.

Dar morala lui? Se duce la biserică. Asistă la toate serviciile divine, se mărturisește (fals), ca să-l vadă lumea și să-i ducă faima „ce om evlavios!“ fără ca să se observe, că toate acestea le folosește drept manta spre acoperirea mizerabilității sale. Ecce Homo! dar nu cel răstignit, cel divin, ci acela cel păcătos de astăzi.

Când va veni, căci trebuie se vină „Sodoma“ și „Gomora“ ceea nouă, al cărei pârjol va preface totul în cenușă, și cauzele atâtor crize (în realitate numai una: ceea morală) din care să se nască omul pe care căutase încă pe la sfârșitul veacului trecut Emerson, unul dintre cele mai strălucite spirite ale Americii, care a zis „Dacă ar exista un magnet arătător al acelor țări și case în cari locuiesc oamenii cu adevărat mari, buni și sufletește bogăți, mi-ași vinde totul spre a putea cumpăra acest magnet și încă astăzi a-și porni la drum spre a-i afla. Nu e greu a ghici, că Emerson de ce a dorit a afla acei oameni mari, buni și sufletește bogăți? Nu e greu a ști când el însuși „bun“, că a dorit a transforma și lumea în care trăia, în asemănătoare lui. Avea dorul, ca omul să devină cu adevărat acela „nobil“ și „bun“, ca al Sf. Apostol Pavel despre care scrie în I-a sa Epistoală către Corinteni 13—13, dominat de cele trei virtuți credință, dragoste și speranță, dintre care mai presus de toate ține dragostea către deaproapele.

Astăzi am aduna acești oameni spre a constitui un sfat mondial o adevărată „Societate a Națiunilor“, căreia nu i-ar mai fi greu a rezolva criza în care ne aflăm, prefăcând omul în „bun“ așa pe cum și Mântuitorul îl dorea.

Din apucăturile conducătorilor baptiști.

De **Dimitrie Blidariu**
candidat de preot.

Principalul punct nevralgic, al adevăratei doctrine atotmântuitoare propovăduită de sf. noastră biserică, după interpretarea tendențioasă a sf. scripturi de către semidoctii conducători baptiști, este *taina sf. botez*.

Să ne botezăm zic ei, dar atunci când suntem conștii de această mare taină.

Ceiace a arătat Dl Nicolae Iacobescu despre pretinsa interpretare obiectivă a citatelor din sf. Scriptură referitoare la taina sf. botez, de către pantofarii și croitorii transformați peste noapte în apostoli, în adevărați propovăduitori ai sfintei învățături atotmântuitoare, — de fapt fiind niște înșelători de rând, credem că este mai mult decât elocvent.

Un alt punct nevralgic, după vederile acestor pantofari, cari pretinzându-se capabili să interpreteze sf. Scriptură, exploatează naivitatea și credulitatea poporului nostru într'un mod mai mult decât neomenesc, este *cultul sfintelor icoane*, cinstite de sfânta noastră biserică.

Ceiace relatează referitor la acest cult, Dl Nicolae Iacobescu, credem, că la fel, ca și ceiace a scris până acum, prezintă interes. Aceasta fiind-ne convingerea, ne grăbim să dăm publicității și următoarele.

În numărul 28 al „Foi Diecezane” din 10 Iulie 1932, am dat publicității, o lămurire despre felul cum conducătorii baptiști întrebunțează cuvântul lui Dumnezeu drept cursă, ca să înșele pe aceia cari le pică în mreață, arătându-le și vrând să-i convingă că *numai dacă se botează a doua oră*, vor putea fi mântuiți.

De data aceasta voiesc a da o altă lămurire despre alte apucături, de cari se folosesc, întrebunțând deasemeni texte din sf. Scriptură, de a-i convinge pe ascultătorii cari îi amăgesc cari necunoscând bine tainele sf. Scripturi și apucăturile conducătorilor baptiști, pe aceștia îi fac să creadă că ei cu tot trecutul lor au fost și sunt cei mai rătăciți și cei mai păgâni oameni din lume.

În acest scop le citesc din epistola sf. ap. Pavel către Romani cap. 1, v. 22-23, unde se spune așa: „*s'au fâlit că sunt înțelepți și au înebunit, au schimbat slava Dumnezeului nemuritor, într'o icoană care se aseamănă cu omul muritor, paseri, dobitoace cu patru picioare și târâtoare*”. Apoi mai citesc din Psalm 97, v. 7: „*sunt rușinați toți cei ce slu-*

jesc icoanelor și cari se fălesc cu idolii” și din Psalm 115, v. 4-8: „*idolii lor sunt argint și aur, făcuți din mâni omenești, au gură dar nu vorbesc, au ochi dar văd, au urechi dar nu aud, au nas dar nu miroasă, au mâni dar nu pipăe, picioare dar nu merg, nu scot nici un sunet din gâttelejul lor, ca ei sunt cei ce îi fac și toți cei ce se încred în ei*”.

Și apoi cine ar putea tăgădui că nu este așa, căci așa este scris și noi credem în aceea ce este scris în sf. Scriptură. Așa a fost și așa este și astăzi.

Mai nepotrivit ar fi acum în veacul al XX-lea, dacă cineva și-ar pune încrederea în lucruri de acestea moarte, când zice că crede în Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Atunci acel cineva, n'ar merita și mai mult decât a scris psalmistul David, când zice: „*ca ei sunt cei ce îi fac și toți cei ce cred în ei*”. Iar noi ca oameni înțelepți din acest veac, să cetim cu băgare de seamă și să judecăm bine, cuvintele sf. ap. Pavel începând dela Romani c. 1, v. 18-23, psalmii 97, v. 1-7 și 115, v. 1-8, și atunci și cel mai necunoscător cetitor de biblie se va convinge că acei oameni, de pe acele vremuri, nici ideie n'aveau și nici nu cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu, care a făcut și susține totul, ci își făceau diferiți, zei și icoane, din aur, argint, peatră, lemn, etc. împodobindu-i frumos, se închinau și se rugau lor să le ajute, dar acei idoli nu aveau nici o putere, căci erau și ei morți, fiind făcuți de oameni, și atunci se potrivea ocara, ce o descriu apostolii și psalmistul David și mai ales prorocul Ieremia în cap. 10, v. 1-14: „*obiceiurile popoarelor sunt deșarte, taie un lemn din pădure, mâna meșterului îl lucrează cu securea, îl împodobește cu argint și aur, îl țintuesc cu cuie și ciocane ca să nu se clatine. Dumnezeii aceștia sunt ca o sperietoare într'un ogor de castraveți, nu vă temeți de ei, căci nu pot să vă facă nici un rău și nu sunt în stare să vă facă nici un bine*”.

După ce vei ceti cu atențiune și vei face o comparație între acele popoare de atunci și între creștinii de azi, apoi ușor te vei convinge, iubite suflete, că altfel stau lucrurile astăzi, când creștinii de azi deși nu trăiesc ca creștini, potrivit cu învățăturile sf. scripturi, dar totuși, în toate bisericile și la toate ocaziunile, să te gândești cui se roagă și pe cine slăvesc cu tot felul de cântări și rugăciuni, ori nu pe adevăratul Dumnezeu și Fiul Său Iisus Christos și pe aceea care a purtat în pântecul Său pe

Fiul lui Dumnezeu, pe Care, pocăiții bapțiști o socotesc ca și pe celelalte femei de rând?

Când le vei ceti și judeca toate cele arătate de mine, atunci sunt sigur, că vei ști ce răspuns să dai predicatorului baptist, care prin cuvinte dulci voiește a te prinde în mreaja lui, cum prinde paianjenul musca, ca apoi să te sugă de vlagă tot cum sugă paianjenul biata muscă.

Pentru ca să pot da o lămurire cât mai potrivită despre idolii vremurilor trecute și despre însemnătatea icoanelor de azi, am aflat de bine, a scrie următoarea asemănare și pildă:

Popoarele amintite își făceau Dumnezeii, după cum am zis, din aur, argint, piatră, lemn ș. a. îi împodobeau frumos ca și poporul lui Israil vițelul în pustie, punându-și încrederea în ei, se rugau să le ajute și-i slăveau cu cântări de laudă, dar ei rămăneau nepăsători față de dânșii.

Creștinii de azi, au ca Dumnezeu adăvărat pe Acela care-L mărturisesc prorocii și sf. apostoli, pe Domnul Iisus Christos. Că mai sunt și icoanele, acestea sunt făcute pentru ca cetind învățăturile Domnului Christos și a sfinților martiri, cari au murit pentru că și-au îndeplinit datoria dată lor de Iisus Christos, de a predica lumii toate câte le-au văzut și auzit dela El, ca lumea să creadă în El și să-i împace cu Dumnezeu Tatăl.

Icoanele se păstrează pentru aducere aminte și ca o dovadă din partea noastră că îi iubim și cinștim pentru faptele lor și pentru învățăturile lor, ce ni le-a lăsat spre întărirea noastră, ca să putem și noi a-i urma în toate, ca apoi, când ne va veni rândul să fim chemați din această lume să mergem și noi la ei în viața cea veșnică, să ni se potrivească cântarea care ni se cântă: „cu sfinții odihnește sufletul robului tău...”

Icoanele cari reprezintă pe Domnul Christos și pe sfinții apostoli precum și alți mulți martiri morți pentru credință. Pe acestea le numesc conducătorii bapțiști *idoli*.

Ce ar zice un creștin căruia i-a murit părinții sau altcineva din familia sa, pe care îl iubește și ar dori să-l vadă, dacă nu viu, baremi portretul lui și ar veni cineva să-i zică că acel portret este un idol și să-l lapede afară, oare nu ar avea dreptul acel creștin a-i spune acelu sfătuitor că este un om fără pricepere și a nu mai sta cu el de vorbă?

Tot la fel trebuie să le dăm răspuns și celor ce disprețuiesc icoanele, cari reprezintă pe Mântuitorul lumii și pe toți slujitorii Lui.

Nicolae Iacobescu

fost 5 ani baptist.

Ortodoxia în Ticvaniul-mare.

de pr. **Ilie Hergan.**

(Continuare)

III.

Broșura canonicului Dr. Nicolae Brinzeu: „Unirea la Ticvanul-mare“.

De caracteristica *marilor uniți* români este și tupeul de a considera toate izbânzile neamului nostru de dincoaci de Carpați și peste tot patriotismul românesc ca monopol unit.

Din categoria acestor uniți face parte și dl canonic. Iată-l de exemplu prin ce afirmație pășește spre istoricul unirii din Ticvaniul-mare și anume, zice că: „cele dintâi raze de dezrobire ale Banatului românesc de sub ierarhia sârbească neunită au răsărit după anul 1830“. Adecă deodată cu ivirea în părțile acestea a prozeliștilor trimiși de Episcopia gr. cath. din Oradea. Și în zelul acesta, dl canonic, prezintă unirea ca eliberatoarea noastră de sub ierarhia sârbească.

Și nu-i oare tupeu această păcătoasă laudă!! Când din contră tocmai depe urma „unirii“, a desbinării religioase am ajuns sub ierarhie străină.

În introducerea broșurii se zice apoi, că la unire se grăbește Banatul mai ales după vizitația canonică din 1842 a episcopului Erdélyi care vizitația „are darul de a trezi ca dintr'un vis pe românii de aci!...“ Pe lângă toate unelțirile sârbilor, valul nu se mai poate opri“. Într'adevăr, valul cu care dl canonic identifică mișcarea unită cea sprijinită de stăpânirea mașteră de ieri — nu s'a putut opri. Are Sfinția Sa dreptate! Dar n'a mai mințit nici regele cugetării și poeziei românești, Eminescu, carele a zis că „ce e val ca valul trece“. Dovadă slabele urme ce au mai rămas de toată unirea în aceste părți unde-i pe calea complectei dispariții.

Ce privește tratarea propriu zisă a unirii din Ticvaniul-mare, în aceea dela început ne lasă autorul să ghicim. Și anume aceea, că poate și pe ticvănenuții-mari tot vizitația canonică din 1842 i-a trezit din vis, dar abia la 1847. Căci de fapt se ocolește lămurirea, că prin cine și când s'a făcut cunoscută ticvănenuților unirea și cum de li s'a aprins așa tare dorința după ea. Se spune doar (minciuna) că majoritatea Ticvaniului-mare are voia determinată încă la 1847 și că deja la acest an roagă primadată, apoi dupăce în prima lor buna primire a fost opriți pe loc de dușmani, a doua oară la 20 Dec. 1852 se roagă de protopopul Bercean, care s'a aflat în „treaba unirii“ la Secaș și Cârnecea, ca să-i primească în staulul lui Christos la sânul bisericii catholice. Să-i primească dar de grabă, ca dușmanii să nu învrăjbească iar poporul. (Nici că se poate sfântă unire fără vrajbă!)

Numai după cererea aceasta și adecă, mâine zi chiar, la 21 Dec. vine la Ticvaniul-mare preotul Cărbunar din Secaș și ajutat de teologul Popescu din Cârnecea tine învățătură despre unire și despre rătăcirea pravoslavnică, începând totodată și facerea descripției doritorilor să treacă la unire. Într'acesta poporul intervine la „Regierungs Commissariat“ din Logoj

să dea ordin autorităților polițienești subalterne în privința trecerilor la unire*).

Protopopul Bercean mărturisește, că de fapt doria ca la Ticvaniul-mare să se facă cât mai grabnic unirea pentru să nu se stingă însuflețirea oamenilor. (Convingerea nu se stingea prea ușor). Deaceia încă la 11 Ianuarie 1932 însoțit de comisarii de cerc Orbok și Panaiot vine în această comună spre a-și împlini „sacra misiune“.

Acți după prima sa vorbire 200 de case declară pline de bucurie că țin cu tărie la sfânta unire. Biserica însă avea să rămână neuniților; ține deci și a doua cuvântare în care face neuniților invitarea la care aceștia răspund și verbal și în scris cu următoarea declarație: „... Noi voind că între noi locuitorii pace, frateritate și caritate să se poată păstra în viitor... comunitatea întreagă uniți și neuniți vom în biserica noastră de noi edificată și frații noștri uniți alternativ să servească cu acelaș drept“.

Prevenitorul protopop însă nu-i mulțumit nici cu această declarație, se teme de unelirile dușmanilor sacrei uniri și ca să nu piardă biserica, se sufucă la unirea întregii comune; și i-a succes fiind ajutat de o minune. Și adevă emisarului neunit Pavel Nedici la 13 Ian. 1852 la liturgie tocmai, când în predică defăima unirea, „ca un fulger o parte din policandru cu lumina aprinsă în cap îi picase“. Poporul atunci alungă pe acest hulitor și cu toții ieșind din biserică, pe întreaga comunitate la cvartirul meu am adunat-o“, zice protopopul Bercean, care prin a treia cuvântare înduplecă întreg Ticvaniul-mare în frunte cu preoții ort. să primească unirea. Dela cvartirul lui Bercean trec în cimitirul bisericii și aci sfârșind și a patra sfântă cuvântare, toți cei rămași neîntroduși, se iau în conscripția uniților. Primește apoi cheile bisericii, deschid cu triumf și întrând cu toții în sfântul locaș, sevărsșește cu mare pompă o slujbă de mulțumire împreună cu preoții trecuți la unire: Vichentie Popescu, Ioan Popescu și Petru Pascu.

Ca inimizii să nu poată avea nici o protestațiune pentru ocuparea bisericii, la 18 Ian. și acei bărbați și femei cari în 13 n'au fost de față, depun profesiunea de credință. Se face apoi conscripția definitivă cu 2172 de suflete. Subt conscripție se recapitulează toată istoria actului unirii și apoi hârtia se subscie și întărește cu 6 peceți.

Bercean intervine momentan pentruca preoții trecuți la unire să-și capete salariul și cere și o pastorală deosebită pe seama ticvănenților, căci așa unire sfântă ca aci n'a mai pomenit. N'au mai rămas în Ticvaniul-mare decât 4 familii ortodoxe: Nicolae Stoia, apoi Martin Șonca și George Șonca venetici fără drept asupra bisericii, și capelanul Iosif Popovici fiul preotului Vichentie Popovici“.

Am rezumat istoricul ce-l face canonicul Dr. Brânzeu actului unirii din Ticvaniul-mare, pentruca cititorii mei să cunoască lucrarea ce trebuie s'o combat și înșiși să judece cât adevăr și sinceritate poate cuprinde istoria, după care atât de simplu, fără nici un îndemn

*) În ce privește intervenția dela „Regierungs Commissariat“ despre aceea vorbesc 2 acte din cele publicate la anexele broșurii d-lui canonic Dr. Brânzeu: unul spune că s'au prezentat la commissariatul județean câțiva locuitori din Ticvaniul-mic, Cacova, Comoriște, Ticvaniul-mic și Jitin însoțiți de protopopul gr. unit spunând că partea mai mare a populației gr. neunite ar dori numai decât să treacă la unire; altul precizează că dela Ticvaniul-mare s'a prezentat Nicolae Braia, Gruia Roșu și Petru Datcu.

din afară, mai bine de jumătatea unei comune se hotărăște să-și părăsească religia în care s'a născut și trăit, iar cealaltă jumătate numai după o lecție de religie și 4 predici la mijlocul cărora se pune o minune, ce trebuie însoțită de mare semn al întrebării, se însufleștește și ea pentru o religie nouă.

După publicarea în întregime a pastoralii ce n'a întârziat să gădile urechile ticvănenților, broșura din chestiune continuă ocupându-se de reacțiunea ortodoxă.

Zice că protopopul neunit Iacob Popovici face diferite pări și la mai multe foruri contra unirii și a ocupării bisericii. Reușește apoi ca din cei trei preoți, pe doi să-i ademenească, iar aceștia, la rândul lor, se trudeau să amăgească și poporul înapoi la neunire.

Poporul însă nu-i ascultă, ci cere ca acești preoți să fie scoși din posesiunea pământelor parohiale și trimiși din comună ca să nu tulbure poporul.

Ce privește pările protopopului neunit, acelea în urma anchetei comisariului județean Raș au eșuat fiind mincinoase și pline de calomnii.

Dar neprietenii nu se mulțumesc cu investigațiile lui Raș și cer o nouă comisie mixtă. Înaltul guvern însă nu li-o „aplacidează“. Dispune doar o nouă conscripție cu facerea căreia se concrede comisariul Friedrich Jacks din Reșița. Acesta în raportul ce-l face în cauză zice: aci, că Ticvaniul-mare tot s'a unit, aci numește 5 familii care au rămas neunite. Apoi acuză pe preoții reveniți la ortodoxie, pe vichentie Popovici și Petru Pascu(Iovici) de a fi defecționat unirea din această comună la care unire poporul întreg a trecut din liberă voie și după toată legea. Deci din considerare la aceste împrejurări încheie că nu poate satisface ordinului Nr. . . . de a restitui biserica neuniților, mai ales că spiritele uniților erau foarte agitate.

Un raport al lui Bercean zice că Jaks când a făcut conscripția nouă, a cetit un tablou despre 38 familii despre care s'a făcut arătare că neunite fiind au fost totuș trecute în conscripția veche ca unit, dare din aceste familii „numai 16 persoane învoși s'au arătat, însă punerea confesiei și conscrierea lor la sfânta unire totuș neputându-o legiuit nega... prin cece se vede că de necredincioșii preoți sunt înfocați.

Apoi despre ordinul de restituire a bisericii, dl. canonic, declară că acela este pur și simplu provenit din falsificarea, prin secretarul dela comisariatul județean, a altui ordin mai înalt, prin cece, zice că se învederează îndeajuns că aforitățile de atunci nu numai că procedau independent, dar se lăsau influențate de neuniți și puneau piedici sacrei uniri.

Cu toată părținerea însă, biserica nu era cui fi restituită, căci Iaks a trebuit să constate că Ticvaniul-mare întreg se unise. Când a scris aceasta bagseama' că dl canonic a închis pentru câteva clipe și al doilea ochiu, ca să scape cu vederea că însuș a zis în alt loc, că au rămas 4 și că Iaks raportează de 5 familii rămase ortodoxe.

Peste tot cititorul se poate convinge din cele de mai sus, că din materialul fals și nu tocmai deopotrivă ce-i stă la îndemână, ori câtă maiestrie și logică ar folosi ca tencuială, dl canonic, totuș nu poate alcătui despre reacțiunea ortodoxă, decât o istorisire încurcată plină de contraziceri și atât de slabă, încât dela sine se distramă.

Teiuș-Caransebeș.

Stațiune climatică.

Localitatea „Teiuș” se află situată la poalele munților și dealurilor din partea de vest și sud-vest a orașului Caransebeș. Ea se întinde între hotarele satelor Rugi și Poiana, de cari este despărțită prin frumoasa coamă a „Corcanei” (450 m). La sud se mărginește prin dealurile de o rară frumusețe „Ioanța și Stoenesti” iar la nord sălbatica vale a „Cenchii” completează brăul încântător al stațiunii.

Stațiunea este deservită de linia principală București-Timișoara și linia secundară Subcetate. Toți vizitatorii se bucură de o reducere de 50% pe C. F. R.

Sezonul este pe întreg anul, vara oferind vilegiaturistilor o climă plăcută și lipsită de curenți, pe când iarna bogată în zăpadă oferă sportivilor cel mai indicat loc pentru săniuțe și sky-uri.

Vila pension „Popoff” cu 22 camere și o mulțime de vile particulare închiriate cu prețuri foarte reduse stau la dispoziția tuturor dornicilor de odihnă. Restaurantele „Popoff”, „Mimler”, „Lexman” și al Plajei servesc mâncări gustoase și eftine.

În ceea ce privesc distracțiile și sporturile aici găsim o terasă cu muzică, terenuri de tenis, loc pentru popici și o plajă amenajată după ultimile recerinți. Timișul este un admirabil râu pentru pescuit. Pentru turiști ținuturile noastre oferă multe puncte de atracție. Se pot face în condițiuni plăcute excursii foarte frumoase la muntele „Țarcu” (2110 m.) la muntele „Mic” (1600 m.) turnul lui Ovid, la uzinele Recița, Ferdinand și Nadrag.

În chestiuni administrative, pentru informațiuni și pentru închirieri de camere se poate corespunde cu secretariatul Comisiunii locale climatice pe adresa Ing. V. Jurca Primăria Caransebeș.

Se atrage atențiunea Onor. Preoțimi asupra ordinelor cu Nr. 3780 și 3883 E-1932 referitor la achitarea impozitelor, cu îndrumarea de a înainta fără amânare chitanțele despre plata impozitelor pe semestrul prim (Ianuarie—Iunie) 1932, căci în caz contrar expun și pe ceilalți preoți, cari și-au achitat impozitele, să nu-și primească salariul pe luna Iulie.

ȘTIRI

† **Episcopul Justinian Teculescu al Cetății Albe și Ismailului.** Răposatul în Domnul a fost adus și înmormântat în comuna Covasna, din Ardeal, alături de părinții săi Marți în 19 Iulie a. c. Fost multă vreme Episcop al Armatei, după Unirea Basarabiei cu Țara-mamă trece în fruntea acestei episcopii pe care o lasă văduvită astăzi.

Dumnezeu să-l așeze alături cu cei drepecți ai Săi!

Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu a inspectat în săptămâna trecută Vila Doboșan din Băile Erculane, de unde a călătorit la Eșelnița pe câteva zile.

Pentru „Piatra Scrisă” au dăruit creștinii: Lucia și Eugenia prof. Ionescu 110 lei, Olga și Stefan Drugă 100 lei, o doamnă cu numele scris nelegibil 20 lei, soția lui Rudolf Müller 15 lei, Käthe Kranz 5 lei și Stefan Cucider 5 lei, care sume s'au predat destinațiunei cu mulțumită.

Războiul Moscovei contra bisericii. „Liga celor fără Dumnezeu” din Moscova, a decis să pornească pe o scară întinsă propaganda ateistă în Marea Britanie. Conducătorii comuniștilor englezi vor fi pregătiți în acest sens în școli speciale. Li s'au dat instrucțiuni de modul cum trebuie să procedeze. Un congres național ateist va fi încurând convocat la Londra și e așteptat cu nerăbdare de factorii principali ai mișcării. Se pregătește o mare cantitate de tipărituri antireligioase, cari vor fi tipărite parte la Moscova, parte în Anglia. O atenție specială e rezervată atacului contra bisericii romano-catolice, cu critici acerbe, duse contra Papei, predicatorilor și contra membrilor însemnați ai bisericii.

Dar, Mântuitorul lumii, în contra căruia luptă descreierații veacului al XX-lea e sus, deasupra tuturor muritorilor. Pedepsa Lui, nu va întârzia.

Starea lui Stalin e gravă. Starea lui Stalin este extrem de gravă. Gazetele sovietice publică importante articole, susținând că e necesară scoaterea lui Stalin din sanatoriu unde se află internat acum, pentru a fi trimis într'un sanatoriu din străinătate, ca să fie supus consultului medicilor specialiști.

Lovitura de stat din Germania. În Germania sunt mari frământări politice, frământări cari amenință liniștea Europei. În urma propunerii cancelarului von Papen, la ordinul președintelui Hindenburg, guvernul Prusiei a fost demis, proclamându-se starea de asediu. Măsurile luate sunt considerate ca o nouă concesie făcută hitleriștilor. Toate ziarele sunt îngrijorate considerând în unanimitate că Germania se găsește azi între dictatură și anarhie.

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei I. de cl. I. din Mehadia devenită vacantă prin mutarea sediului protopopesc de Orșova, se scrie concurs pe baza decisului Ven. Consiliu Eparhial ddto 12 Mai a. c. Nr. 2662 B. ex. 1932 cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente :

1. Uzufuctul casei parohiale.
2. Uzufuctul sesiunii parohiale cu suprafață de 32 jug. 8 st. p. constatatoare din următoarele parcele :
 - a) „Câmpulung“ Nr. top. 3000 de 11 jug. 849 st. p. fânețe și arătură.
 - b) „Câmpulung“ Nr. top. 2931 de 1 jug. 899 st. p. fânețe.
 - c) „Delin“ Nr. top. 1088/1 de 5 jug. arătură.
 - d) „Delin“ Nr. top. 1088/2 de 7 jug. 963 st. p. arătură.
 - e) „Lazu-mare“ Nr. top. 3409 de 4 jug. 1588 st. p. fânețe.
 - f) „Lazu-Iardaștița“ Nr. top. 4502 de 631 st. p. fânețe.

g) „Iardaștița-mare“ Nr. top. 4576 de 882 st. p. fânețe.

h) „Iardaștița-mică“ Nr. top. 4311 de 596 st. p. fânețe.

3. Dela comuna bisericească Lei 200 anual și stola uzitată.

Alegândul preot va suporta toate sarcinile publice după realitățile primite în uzufruct.

La candidare vor fi admiși numai recurenții cari prezintă binecuvântarea Prea Sfințitului Domn Episcop Diecezan.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în Sf. biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a-și arăta desțeritatea în cântare, tipic și oratorie cu prealabila încuviințare a Oficiului protopresbiterial al Mehadii în Prigor dar nicidecum în ziua alegerii.

Mehadia din ședința Consiliului parohial ținută la 5 Iunie 1932.

Aureliu Colojoară

președinte.

1—3

Traian Lalescu

notar.

In conțelegere cu mine : *Iosif Câmpianu* adm. protopresb.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPĂRHIEI CARANSEBESULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.